

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőosztáshoz.

Harc Barkóczy körül.

Olvasom az-Est keddi számát. Egyetlenegy vékony hasábos cikket ír Barkóczy Sándor báróról, a kultuszminiszterium osztálytanácsosról s a következő díszítő jelzőkkel ékesíti fel:

A cím: Fekete kéz.

Azután: garázdálkodók.

ez az ur a sötét és vérszomjasan türelmetlen reakció fekete csuklyáját viseli... a bünyösen rosszul értelmezett katholicizmus...

allatmos, titokzatos jezsuita munka... újra kulturbotrányt rendezett...

szégyen és gyalázat... újabb olajat öntött a vallási villongások nálunk, sajnos, mindig pislogó tűzére.

a jezsuiták és kongregációk eme vak eszköze...

a kinevezéseknél nem a tudományos szempontok, nem a kulturális érdekek, nem a vátermettség, hanem a vallás a mérteadó...

Ha református, zsidó vagy más felekezet szerencsétlen híve vagy, hát halj éhen.

Zichynek, Apponyinak jó barátja... vallási üldözés, szellemi pogrom.

a Fekete kéz garázdálkodása.

az egész országból egy jezsuita telepet akar nevelni.

Ennyit mond el egy szuszra 66 rövid sorban. Ezek a díszjelzők valamenynyen Barkóczy Sándor bárót illetik. Miért? azért mert néhány öreg tanárra, a kik a tanításra már kevéssé alkalmasak, rá merészelt izenni, hogy vonuljanak nyugalmába. A hátuk mögött sok száz fiatal tanár szorong, éhesen nyujtogatva kezét a kenyér után, akárhány éhdijon nyavalyog éveken keresztül s az öreg urak beleszontosodva a katedrájukba, világért se akarnak mozdulni. Féltik a lakbérüket s ezért rövidítik a saját életüket, a helyett, hogy a megérdemelt nyugalom hátralevő rövid napjait élveznék.

Ezért persze nehéz volna Barkóczy bárót megtámadni. De a jó urak kitaláltak egy hülye mesét, azt, hogy Barkóczy felszólította az öreg tanárokat: lépjenek be a Mária-kongregációba. Nem léptek be s most utilaput kötött a talpuk alá.

Tehát ez a tulajdonképeni kulturbotrány sötét klerikalizmus, alattomos jezsuita munka, a mely jezsuita telepet akar az országból nevelni.

Ezek a jó urak bizonyosan tudják, hogy az egész egy hülye mese, hogy okos ember nem hiszi el, hogy másnap lecáfolják. Tudják jól, hogy akárhány katolikus tanár van Pesten is vidéken is, a kik nem tagjai a Mária-kongregációnak, nem is lesznek tagjai, nem is szólítja fel

őket senki, hogy tagjai legyenek és mégis tanárok maradnak — tudják ezt mind, jól tudják, hogy hazudnak és rágalmaznak — de mégis megteszik, mert valami rajt ragad és lesz egy csomó ember, a ki az ellenkezőről sohase fog tudomást szerezni.

Ez a harc évek óta folyik már Barkóczy Sándor körül.

Miért? Azért, mert Barkóczy buzgó, hitvalló katolikus. A katolikusát gyűlölő lapok nem akarják megengedni, hogy a kultuszminiszteriumban a középiskolai tanárok személyi ügyeit egy buzgó katolikus ember intézze. Nem azért, mintha arról volnának meggyőződve, hogy Barkóczy nem igazságos. Dehogy! Ellenkezőleg. Épen a képviselőházban terjesztette elő Apponyi Albert gróf, hogy Barkóczy aránylag több protestáns és zsidó tanárt nevezet ki, mint a mennyi a protestánsok és zsidók számarányának megfelel. De ezek a szabadkőmives lapok azt akarnák, hogy a katolikus ember, pláne buzgó, vallásához hű katolikus ember egyáltalán ne kaphasson állást s mindenütt a szabadkőmives elvek alapján a vallásgyűlölő emberek vonulhassanak előtérbe. Ezért minden eszközt felhasználnak, hogy Barkóczy bárót az állásából kipecseljék.

Emlékszünk a két év előtti eszetre, a mikor Barkóczy báró a po'gári hazas-

A németek közt.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —
Oberammergau.

Kivülről már leírtam Oberammergaut.

Egyszerre más a kép a mikor az ember a nézőtérre lép. Hamarosan bizony nem tudnék helyet találni, a melyet annak a szintérnek a nagyságához hasonlíthatnék. A fehérvári színházba nem férnek többen 800-nál. Az oberammergaui 6000-et foglal magába. Vasvázakból épült s deszkákkal burkolt, elül nyitott óriás terem. Kivül a falakat az apostolok hatalmas szobrai ékesítik, belül azonban teljesen dísz nélkül.

Előtte van a színpad, a melyen legalább ezer embernek van helye. A színpad jobb oldalán van Kaifás főpap háza, balról pedig Pilátus háza, közöttük egy-egy utca az elvonulásra. A színpad és nézőtér között egy nagy szabad tér, a mely kitünően alkalmas a felvonulásokra, a nagy népcsoportok játéka. Ez a rész a szabad ég alatt van. Tehát a nézőtérrel nem csupán színpadot látjuk, a kulisszák valóban művészi képeit, hanem jobbról balról a szabad természet is, a szelid, pázsittal benőtt, fenyőerdőkkel

beárnyékoló hegyeket is. Ez rendkívül szimpatikus teszi a látványosságot.

Itt zúgott, törtetett a helyére körülbelül 5000 ember. Az I. helyet kivéve, a melynek egyharmada üres volt, a többi hely teljesen le volt foglalva. Pedig nem játéknapon, hanem csütörtökön, tehát utónapon voltunk.

A játék, a mint jeleztem már, reggel 8 órától este 6 óráig tart. Délben 2 óra szünet van. Ezt a 3 órás várakozást ez az óriási tömeg csodálatos türelemmel minden zaj és mozgás nélkül állja ki. Igaz, hogy beszélni nem is szabad. Mindenki szem és fül. Kezélni van a szövegkönyv, a melyből figyelmesen kíséri a szereplők szavait s ha valamit jól nem értett, kiegészíti. Hogy mekkora, mily áhitatos a csend, abból ítéltem mindig meg, ha szövegkönyv lapját fordítani kellett. Egy pár ezer könyvlap megfordítása úgy hangzott, mintha, hirtelen eső kezdene permetezni a fák leveleire. Ijedten néztem olyankor föl: talán csak nem fogja elrontani az eső a mi kedves élvezetünket? Dehogy! Ebben is óriás szerencsénk volt. Délben ebéd alatt egy félórás záporral könnyített magán, azontúl egész nap szelid borongós idő volt, épen megfelelő annak a végtelenül szomorú látványnak, a mely szemünk előtt lefolyt.

A játék tulajdonképen három részből áll. Az első a kar, aztán az élőképek s végül az Ur személye körüli játék. A kar egy 40 személyből álló csoport, a mely a színpad előtti szabad tőrré vonul föl, festői korhű jelmezekben. A nők leomló hajjal, a férfiak a 2000 év előtti zsidó világ kosztümjében. Előadásuk részben deklamáció, szavalás, részben ének, a melyet a zenekar diszkrét finom játéka kísér.

Wirf zum heiligen Staunen dich nieder.
Von Gottes Fluch gebeugter Geschlecht!
Friede dir! aus Sion Gnade wieder!
Nicht ewig zürnt Er, der Beleidigte...
Igy kezdi szavait a kar vezetője.

Azután a kar szétválék s helyet ad a szétnyitott függöny mögött látható előképnek: az Ur kiűzi Ádámot és Évát a paradicsomból. Gyönyörű jelenet. A ruhák valódi ősemberhez illő vadállati bőrből. S nem trikó, hanem Ádám meztelen mellé és karjai.

Pár percig gyönyörködünk benne, aztán folytatódik az ének, a melyet egy újabb élőkép szakít meg: a Kereszt ítélete.

Ezután jön a tulajdonképeni passio-jelenet. Hosszu menet előtte. Nagy sereg gyerek, asszony, öreg, a kik énekelve, hozsannát zengve veszik

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Allandó nagy raktár ágy- és asztaltermékek: Egy főházból való tanulóknak felvételük.

ben, színtartó karton és zephirekben stb.

Mai lapunk 4 oldal.

00000496

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak

Szereti az egészségét?

Ki ne tudná, hogy utóéletétől legjobb, hashajtó a világhíru

PURCO-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak

ságtetésnél mint tanu nem írta alá az anyakönyvet. Ehhez a törvény értelmében mindenkinek joga van. Egy egész irodalom támadt körülötte. Minden szabadkőműves lap hetekig rajta nyargalt. Nem azért, mintha az az aláírás vagy nem írás fájt volna nekik. Dehogya!

Hanem azt hitték, hogy ez a jerikói láрма ki fogja ütni Barkóczy bárót a hivatalából.

A mostani hülye mese hasonlóan ezt célozza. S ha a kultuszminister elég gyáva lenne hozzá, megjedne a vak tüzi lármától, de hát nem fog megjedni.

A szomorú azonban a dologban az, hogy Magyarorszában a lapok kilenc-tized részének felfogása szerint csak valástalan embernek van létjogosultsága. A vallásos embert pusztítják, üldözik meggyűlöltetik, irodalmat támasztanak ellene. S ezek az emberek azok, a kik emberi jogról, igazságról és szabadságról beszélnek. Szabadság mindaddig, a míg a mások vallási meggyőződésében turkál. Addig szabad a hazugság, a rágalom, a piszkolódás, a gyalázkodás minden képzelhető és képzelhetlen skálája. **Bilkei Ferenc.**

UJDONSÁGOK.

Az Ercsi cukorgyár.

Az ercsi cukorgyár létesülése elé nagy érdeklődéssel tekintünk, megokolja ezt egyrészt az a nagy várakozás, amelyet gazdasági tekintetben a gyár létesüléséhez fűzhetünk. Mintegy 8-10 millió töke forog a gyáralapításban s ez a töke nemcsak az alapítók zsebeit fogja tömni, de el fog osztódni megyénk termelői között is, továbbá 700 munkás általa fog jutni kenyérkeresethez.

A gyár ügye befejezettek tekinthető. A telekre vonatkozó szerződés, amely biztosítja a gyár építésének a jövő hónapban való megkezdését és 1911. dec. 31-ére üzembe helyezését, már megkötöttet. 600-600 korona vételárért jutott a 70-80 holdat kitevő a telek birtokába a gyáralapító, *Blau Arnold*. A telek eladása természetesen sérti az állattenyésztő közönség érdekeit. A község 260 hold legelőjéből a gyáralapítás céljaira elesik egy harmadrész, amialtal az állattenyésztés érdekei veszélyeztetve vannak, annál is inkább, mivel legelőre más alkalmas földje a községben nincsen.

A községben magában nagy felfordulást idézett elő a gyár-ügy. A község polgársága nagy veszedelmet lát a gyár felállításában, egyenesen a létérdekét látja megtámadva. Ugy hiszi, hogy az existenciáját csakis az állattenyésztés fogja biztosítani. Tehát mindent elkövet, hogy a telekvétel ne szankcionáltassék s az ügyet felviszi egészen a miniszterig. Súlyos vádakát emel a polgárság a gyárlétesítést pártoló földesurak ellen, első sorban *Pajzs Gyula dr.*, országgyűlési képviselő ellen, akinek „olcsó babér”-jait akarja megtépni, másrészt *Misner Ignác dr.* bpesti ügyvéd ellen, aki — mint mondja — olcsó kalkulációval jutott a polgárság földjeihez s most nagyobb domainnummal rendelkező, a községhezán el tudja nyomni a polgárság érdekeit.

A községhezán a múlt hó 18-án tartottak közgyűlést a telekeladás kérdésében, amelyen két pártra szakadt a község képviselőtestülete. A birtokosok az eladás mellett kardoskodtak, míg a polgárság állattenyésztésének érdekeire, valamint *Blauék* olcsó ajánlatára való hivatkozással amellett volt, hogy a telek ne adassék el. A szavazás nem egyenlő, hanem a birtokosok nagysága szerint történt s így természetesen, hogy a birtokosok lettek a győztesek, akik a birtokaikkal nagyobb arányban voltak képviselve. A polgárság látva ellenállásának hiábavalóságát, otthagya a közgyűlést és a

telekeladást megfelelőbbre a földművelésügyi miniszterhez.

Má d. e. ülésezett a vármegye mezőgazdasági bizottsága *Szűcs Jenő* alispán elnökségével s itt tisztán csak az ercsi gyár ügyével foglalkoztak. Tárgyalták a telekeladására vonatkozó felelőbevitelt. A felelőbevitel nemcsak az állattenyésztés érdekeire, hivatkozik, arra is alapítja igazát, hogy a telekeladás kérdésében döntő közgyűlés kellőképpen propagálva nem volt. Csak egyetlen egy utcában ütötték dobszóra, hogy a községhezán mennyire fontos dolgok történnek.

A mezőgazdasági bizottság arra az egyhangú állásfoglalásra jutott, hogy a telekeladásra beadott felelőbevitelt nem támogatja. Az ercsi gazdák állattenyésztési érdekei miatt nem szenvedhet kárt az egész megye gazdáinak érdeke, különben ezen felül is gondoskodás történik abban az irányban, hogy az ercsi polgárság állattenyésztési érdekei csorbát ne szenvedjenek.

Hozzászólottak *Eszterházy László* gróf, *Csontos Andor*, *Lintner Sándor* és *Körmendy Péter* gazdasági felügyelő. *Csontos Andor* megemlítette, hogy privát értesülése szerint *Wimpfen Szigfried* gróf kárpótolni fogja a gazdák állattenyésztési érdekeit amit azonban az állattenyésztési érdekek által esetleg veszítenének, bőven kárpótolni fogják a cukorrépa anyagokkal, amelyeket kitűnő takarmányképpen fel lehet használni.

Elég az hozzá, hogy a félreértések eloszlatásával memsokára egy hatalmas gyár fog épülni Ercsiben, amely jótékonyan fog kihatni megyénk gazdasági és szociális életére.

— Egyházmegyei hírek. Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök *Gerencsér János* dunabudányi káplánt a Majláth gróf családhoz nevelőnek elbocsátotta. Helyébe *Jellmann Gyula* edlyői egyházmegyei lelkész, Kolozsvár belvárosi káplánt, *Sárdy Péter* segédlelkészt pedig Budafokra helyezte. *Vadász István* pappnevendő, diakonus,

körül az Urat. Ő meg számárhátón ülve, áldást oszt az előtté leboruló népre.

Jézus bevonul a templomba, ahol meglátja a galambárusokat és pénzváltókat. Kikergeti őket. A galambkeresceket főbörűnek s a galambok riadtan reptnek ki a szabadba. A kiűzött árusok azonban fanatikus ellenségei lesznek Jézusnak. Itt kezdődik a bonyodalom. Mennek a zsidó főpaphoz s bevádolják Jézust, hogy illetéktelen hatalmat bitorol. Bennük régóta forr a gyűlölet és elkeseredés, épen jó eszköznek találják Jézus ellen az elkeseredett tömeget. Megalkusznak velük, hogy keressenek eszközöket, a melyekkel Jézus ellen támadjanak. A függöny legördül, következnek a kar éneke, közben egy új élőkép: *Jákob* fiait elhatározzák, hogy öccsüket *Józsefet* elteszik az utból. Majd egy izgatott jelenet *Káifánál*. A főtanács összehív és keresi a módokat Jézus elfogatására.

Rendkívül megható Jézus bucsuja Bethániból. Kinszenvedése előtt utóljára találkozik itt édesanyjával, a ki megéri a veszedelmet, a mely fiát fenyegeti. Nem volt szem, a mely ezt a megható bucsut köny nélkül végig tudta volna

nézni. Közben egy élőkép következik: *Tóbiás* bucsuja szülőitől.

Mária megkeni Jézus lábait: Judás elégei detlenkedik, kifakad a nagy pazarlás ellen, ha szent ő látja már, hogy Jézus nem soká marad velük és szükségük volna a drága olaj árára.

Jézus a nagyhéten bemegey Jeruzsálembei megsirítja a gyönyörű várost és megjövendői-pusztulását. Megbízta tanítványait a husvéti bárány beszerzésével. Judás látva a bucsut, elhatározza az árulást. Pénz kell neki akkorra, mikor Krisztus nem lesz már velük.

Az utolsó vacsora jelenete páratlan gyönyörűség a maga nemében. Itt látszik meg az a végtelen rend és vigyázat, amelyet pl. a ruhák összeválogatásában is látunk. Sehol, még *Leonardo da Vinci* képen se láttam azt a gyönyörű színösszeállítást, amely itt élénk tárult. Semmi ríktó, sőt épen ellenkezőleg annyira diszkrét és harmonikus, hogy nem győzőnk betelni a látásával. Megható a lábmosság, különösen az a tekintet, amelyet a Mester tanítványaira vet. A zeneke megható melódiákat játszik s mi némán,

könyekkel szemünkben nézzük azt a jelenetet amelynek következőit lelkünk előre látja.

A hatodik jelenet az árulás. A kar borús hangulatu melódiákban mutatja be egy élőkép keretében — *Jákob* eladják bátyjai — az árulás iszonyuságát. Judás a főtanács elé megy és megbeszéli velük Jézus elárulásának körülményeit. Judás alakja kitűnő. Jézus és *Mária Magdolna* alakja után a legkitűnőbb. Bozontos haj, ráncos, csupa alattomoságból összerótt arc.

Jézust az *Oiaffák* hegyén alvó tanítványai társaságában látjuk. Közben egy élőkép mutatkozik: *Ádám* arcának verejtékével szerzi kenyérét. Jézus átszenvedi a *Golgota* kinjait és tanítványait kitarásra inti. Közben jön Judás, a poroszlok között. Megdöbbenő, idegizgató az árulás jelenete. Judás csókja igazi mesteri fellegás, amilyet a képzelet csak alakítani képes.

Eddig tart a délelőtti előadás. Egy betű kihagyás, egy meghátatlan jelenet sehol. Minden a legutolsó mozdulatig tökéletes kidolgozásban jelenik meg előttünk.

Bilkei Ferenc

Intézeti fehérnemű fűk és leányok részére nagy választékban, harisnyák, keztűnyek és iskolatásák, schiffonok, valódi rumburgi és creasz vásznak, asztalterítők, törülközők és paplanok.

Olcsó, szolid, szabott árak.

Egyedüli raktár Kobrak cipőkben, férfi, női és gyermekcipőkben, továbbá vadász és sportcipőkben óriási választék.

! Szülők figyelmébe !

Gyunkits, Borsalinó és Habig kalapokban, ingek, gallérok, zsebkendők és nyakkendőkben igen nagy választék.

Flanel takarók, linoleum és bőrvásznak.

Olcsó, szolid, szabott árak.

Knazovitzky Béla divataruháza

a ki a bécsi Pazmaneumban végezte eddig tanulmányait, azoknak folytatására ez Augustineumba küldett.

Kápolna szentelés. Czifráky Antal gróf Börgöndön a temető mellett, kápolnát, építtetett, a melyet Szentzenstén János helybeli építőmester kiváló ízléssel készített el. A kápolnát e hó 17-én szenteli fel a megyéspüspök.

Jézus szíve templomára. Zichy Lujza grófnő után.

Báró Ilóty táborkok. 20 korúak Vajda Odón zirczi apát Hegedűs Jánosné voltak kegyesek ajándékozni.

A jegyzők szabadsága. A vármegye szabályrendelet előkészítő bizottsága ma d. e. ülést tartott a vármegyén Szűts Jenő alispán elnökele alatt. Az ülésen tárgyalták a vármegyei jegyzők nyári szabadságidejének rendezését s az ebben intézkedő régi szabályrendeletet a jegyzők nyári szabadságának megkönyvitésére átalakítsák.

A város rendkívüli közgyűlése. A város törvényhatósága folyó évi szeptember hó 9-én délelőtt 10 órakor a városban nagyteremben rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: A tanács tudomásulvétel végett bejelentett az eddigi vízvezetési furások eredményét s jóváhagyás végett a további helyét; 500 kor. költséget kér a csatornázási munkák kiharásához szükséges ájtékozható talaj furásokra, kéri a mérnöki hivatalhoz a vízvezetési munkálatok tartamára megszavazott kisegítő munkaeörök (műépítés és műszaki díj-kor) sürgős alkalmazását, javasolja, hogy a közgyűlés a vízvezeték tervezésénél a Diesel-motorokat a villamtelep újabb ajánlata mellett is jelentékenyebb kisebb üzemkölségük miatt fenntartsa, de olyan berendezés gépházra írjon ki pályázatot, ahol elektromotor is bármikor beállítható, jóváhagyás végett jelenti, hogy a szivattyúzáshoz egy használt gőzgépet szerzett be 1000 koronáért s szivattyúkat bérlet 100 korona általánnyért, végül jóváhagyás végett bejelent, hogy a vízvezetési munkálatok vezetését és ellenőrzését 2 lovat, kocsit s kocsist állított be. Ennek költsége az első évben 5000 kor., a további években 2000 korona. Ugyanaz javasolja, hogy a Deák Ferenc-utcai iskolánál a város a kötbért mellőzzék, mivel anyagi kár nincs s az iskola kellő időben megnyitható; egyuttal a vállalkozó V. sz. kereseti kimutatására a tanács által ki nem utalt 1000 koronát utalja ki. Ugyanaz javaslátba hoz az ezredéves iskolánál megkezdett iskolai zászlóalj fejlesztésére 600 koronát az 1911 évi költségvetés terhére. Ugyanaz javasolja, hogy Katics Ferenc, Grünshchek Vilmos, Ambach Géza és Pesszer Károlynak napidíj emelési kérelmük a szervezési szabályrendelettel kapcsolatban tárgyalassék. Ugyanaz a felsőbb leányiskolai tanárok lakbérémelesei kérelmének tárgyalásának elhalasztását javasolja a szervezési szabályrendelet tárgyalásáig.

Baleset. Raics Demeter, a helybeli gör. keleti egyház lelkesét sajnos baleset érte Budapesten. A villamosról akart leszállani s a nagy tolongásban oly szerencsétlenül esett le az utca kövezetére, hogy jobb vállán súlyosabb zúzódást szenvedett s lapocka csontja is megsérült. A megsérült lelkesét Bierbauer Viktor dr. városi t. főorvos vette gondozás alá.

Rendnek kell lenni. Sággy Lajos rendőr-főkapitány rendeletben figyelmezteti a város lakosságát a köztisztasági szabályrendelet pontos betartására. Meghagyja tehát, hogy büntetés terhe alatt tilos szemetet vagy bármely az egészségre hátránnyal járó folyadékot az utcára önteni, vagy utcai alagcsatornába érszteni. Tilos a portérieknek kirázása az utcára. Szabályszerűen kell elhelyezni kutyákat csöveket, szemétdombokat. Meglépetve tapasztalja a főkapitány, hogy a szabályrendelet betartásának nyoma sincs, szigoruan ellen fogja őrizteni a szabályrendelet betartását s jelzi, hogy a rendelkezés nem tudása senkit sem fog felmenteni a büntetés alól. Kötelességében fog eljárni, mikor a közegészségügyet károsan befolyásoló szokásokat, mulasztásokat megszüntetni és megtorolni akarja s mert a rendőr-legénység csekély létszáma következtében a város egész területén teljes kifogástalan ellenőrzés allig gyakorolható, felkéri a lakosságot, tá-

mogassa őt kötelességének teljesítésében azzal, hogy minden e téren is észlelt visszaélést hivatalánál, nem névtelenül, de bizalmasan jelentse, ez által lehetővé tegye, hogy a mulasztókkal, vagyis a saját és mások egészségével s mit sem törődőkkel szemben teljes szigorral személyekre való minden tekintet nélkül, példás megtorlást gyakorolhasson.

Mentőtanfolyam. A budapesti önkéntes mentőegyesület a városi ipariszkola I. emeleti 131 számú terében szombat-folyó hó 10-én este 7-8 és vasárnap délután 2-4 óráig ipari munkások kiképzése céljából ingyenes mentőtanfolyamot rendez. Az előadások megtartásával Dr. Körmöci Emil mentőorvos bizott meg Erdéklődök is szívesen láttnak.

Sport. Rendkívül érdekes mérkőzés színelhelye lesz csütörtökön a sóstói versenypálya, mely alkalommal műutakozik be városunk sportkedvelő közönsége előtt a Ferencvárosi Torna Club Magyarország bajnokcsapata. A bajnokcsapat a délutáni vonattal érkezik városunkba nagyszámú kísérettel, a pályaudvaron a Sz. T. C. elnöksége és fociball-szakosztálya fogadja a ritka vendégeket. Sportértő közönségünk előtt felesleges a dicsebrét a bajnokcsapatról, de kötelességünknek tartjuk felhívni a közönség figyelmét a csapat kiváló játékosaira és magas színvonalon álló játéktechnikájukra. A csapat legjobb embere dr. Borbás balszélső és Schlösser közép csatár, míg a fedezetors elsőrangú s oly játékos produkt, hogy bármely angol csapatnál megállná helyét, hátvédek és kapusuk szintén elsőrangú erők. Felhívjuk városunk közönsége figyelmét a csütörtöki mérkőzésre s arra kérjük, hogy tömeges megjelenésével támogatni szíves legyen az ifjuság megmentésére alakult torna-egyletet. Mérkőzés kezdete d. u. fél 4 órakor. Belpárti díj: trióbnyeg 60 fill., állóhely 20 fill.

Székesfehérváriak a győri kerületi pénztárban. A székesfehérvári kerületi munkásbizottsító pénztár képviselőiben Süveges István munkaadó elnök, Bányai Béla igazgató és dr. Frisch Adolf (főorvos 3 napon át) tanulmányozták a győri kerületi munkásbizottsító pénztár beosztását és ügykezelését, s Székesfehérvárról a tapasztaltak szerint kívánják a pénztár beosztását és ügykezelését meghonosítani.

A megye árvái. Ma délelőtti ülést tartott a vármegyén a körházi igazgató választmány. Három árvát vettek fel a martonyvási árvaházba: Jasper Borbálat (Acsa), Kovács Juliát (Csákbereány) és Kéri Erzsébetet (szekszentgyörgyi).

Kolera-hírek. A kolera veszedélem, amelynek megállapítását nagyrész az emberek találekonyúsága szabja meg újból — fenyeget.

Szászhalombattáról újra riasztó s talán — ki tudja ebből a sok hercehurcából, találgatásból? — újra meglevészto hírek érkeznek. Azt írjuk tehát már csak ezek után, ami egészen bizonyos, tegnap délelőtt újra riasztó telefonjelentés érkezett Szászhalombattáról. Jelzi a község előjárósága az alispáni hivatalnak, hogy ott újra meghalt hirtelen egy ember és pedig nagyon gyanus körülmények között. A község lakosságát, amely a kolera hírektől meglevészto, folyton kolera után szaglászlik, nagy félelem fogta el. Ezt a félelmét fokozta az is, hogy ugyancsak gyanus körülmények között azóta ismét megbetegedett három ember, három gőz-téglagyári munkás. Az alispán távollétében ez idő szerint az alispán helyettese Balassa Sándor, megyei főjegyző vette kezébe a kolera-ügy intézését és érintkezésbe lépett Lauschmann Gyula dr. főorvossal. Triskóvszky Gyula dr. adonyi járásorvos és Scherer Kamill adonyi szolgabíró kiutazott Szászhalombattára, hogy aggir is, míg más intézkedés történik a dologban résen álljanak az esetleges kolera-veszedelmének elhárításában.

Ha kolera, ha nem kolera, a szászhalombattai eset, mindenesetre kívánatos, hogy tüzetes orvosi vizsgálatnak vetessék alá. A közelgő kolera, a mely azt se tudjuk, hol és milyen mértékben tör ránk, megkívánja, hogy a legnagyobb elővigyázattal és gondnal álljunk résen megakadályozására. A megyei főjegyző Lauschmann Gyula dr. ma délután újra kiutazott Szászhalombattára, hogy az újabb gyanus megbetegedéseket tüzetes vizsgálat tárgyává tegye.

A földbajonokot gondozó intézet. Jelentése 1910 augusztus hóról. A gondozottak száma 302 helybeli család 1210 taggal, 29 vidéki család 116 taggal, összesen 331 család 1826 taggal. Az intézet természetben kiszolgáltatta: 38005 liter tejet, 155 kg. vaját, 359 kg. kenyérlisztet, 16 kg. főzölisztet, 52 kg. burgonyát, 4950 kg. rizst, 875 kg. borsót, 725 kg. babot, 950 kg. lencsét, 650 kg. darát, 281 db. tojást, 809 kor. 15 fill. értékben.

A klerikalizmus maréja. Belgium politikája diametrisan ellenkezik közvetlen szomszédjával, Franciaországgal, melynek kormányzata tudvalevőleg azt vallja parolájaul, hogy a klerikalizmus a nemzet útja. Erre a kolónben már sokszor és sok helyütt megcafolt nézetre a számok és tények kerülhetetlen logikájával teszi rá a vízestepeőt a Le Correspondant hasábjain de Wille báró, beszámolvá arról, hogy mint korszónhet Belgium a katolikus kormányainak. A beszámoló szerint Belgium kis kiterjedése dacára az ötödik hatalom Európában a külkereskedelmet, illetőleg népességi viszonyait illetőleg pedig az első. Az 1908. népszámlálás szerint lakossága 7 millió ötszázzer, tehát egy millióval több, mint 1898 ban volt. (Ezzel Itáliának ellenlék azok a francia vezérekkel, a melyek „La France qui meurt” és hasonló címek alatt Franciaország születési statisztikájának ismert borzalmas adatait tárgyalják.) Az elmúlt század története fényesen dokumentálja, hogy Belgium szívében lélekében ép ugye katolikus, mint p. o. Irorszag s a belga nép-re tartós, sikeres hatással csak katolikus kormány tudott lenni. Maga az ország, finansialis helyzete is a kormány katolikus vagy liberális (antikatholikus) volta szerint ingadozott. 1871-től 1878-ig a katolikus kormány alatt a hét év végén 8 millió volt a plusz 11878 ban következett a liberális uralom, mely hat év alatt másfelműlt korona deficitet hozott. 1885-től 1907-ig a katolikus kormányzat ismét 40 millió többletet tudott felmutatni, ezenfelül helyrehozta a régi adósságokat, rendezte az állami nyugdíjazást, lejobb szolgáltatta az adókat s az egyetlen adó, melyet föllebb szökkenett — az alkohol adója volt.

A klerikalizmus tehát nyugodtan mutat, hát mérlegére melyben a komoly és hasznos tények serpenyője jóval súlyosabb, mint az üres vádaskodások és elfogultság ideháza a világ ezeket az adatokat aligta fogja kifizetni önmoz naptárába vagy szerkesztői üzenetében.

Tűzvész. Gróf János Az Ercsihez tartozó pusztán Wolf Jenő báró kárára a napokban leégett két rozs és egy buza-asztag 12000 korona értékben. A tűz valószínűleg gyújtogatás eredménye.

Szép. Egy falusi paraszt asszony elment a jegyzőhöz, hogy bejelentse az ura halálát.

Meghalt az uram, az Isten tartsa meg.. — sirdogál az asszony nagy bánkódással.

A jegyző részvétellel érdeklődött.

Mióta volt beteg az öreg?

Nem régóta, kérem szépen, hirtelenben, eccerre adta ki a jelkét.

Orvost hívta-e? — kérdezte újra a jegyző.

Nem, hivattam én, kérem, felelt az asszony, a szemét töröltegete. — Nagyon szeretem az uramat, hát gondoltam, azt a pénztár megspórolom, hadd legyen szebb a temetése.

Állatbetegség. Abán a jubok között feljött a himlő.

Nyugalmozott portás. Csóri Mihály városi portás, beadta nyugdíjaztatása iránti kérelmét: A becsületes lelkű öreg szolgáló már csaknem 40 éve áll a város szolgálatában.

A mentők kimutatása az 1910 évi augusztus havi működéséről. Első segítséget nyújtott 104 esetben a következő eseteknél: Sérülések 79 eset, belső bajok 17, egyéb bajok 7, öngyilkosság 1. — Ezenkívül igénybe vétetett 7 esetben és pedig: betegék szállítása 1, elmebetegék szállítása 1, vaklárma 1, hulla szállítása 4. — Mozgásgátlás 4 esetben: tüzesetnél 1, egyéb helyütt 2, tanóra 1. Az 1910 évi augusztus havi összműködés 115 esetben, az 1910 évben 916 esetben; fennállása (1898) óta 9975 esetben működtek közre.

— **Áthelyezés.** Brill Salamon helybeli városi hivatalnokot Barcra helyezték át másodfőnöknek.

— **Halál a Dunában.** Rácalmásról írják: Györök Ferenc rácalmási lakos kis leánya a 13 éves Erzsike a Dunában lelte halálát. Apja egy köves hajón dolgozik, s az ebédet kis lánya hordta neki a hajóra. A múlt szombaton a kis leány végezve ebédhordói kötelességét olyan szerencsétlenül lépett be a hajóról a partra szállító csónakba, hogy egyensúlyt veszítve a habokba esett. Elragadták a hullámok úgy, hogy a hajón levő legénység minden mentési igyekezete kárba veszett. Néhány napra rá találták meg holttestét Bája határában.

Fényképező készülékek és az összekellékek nagy választékban kaphatók Klöckner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **A lugkó rovasára.** Kreidl Rozália (Budai ut 21.) cselédeleány folyó hó 6-án délután mosogatószobához készülődött, s a mosogató vizbe lugkóvet tett kezével. A leány nem gondolta, hogy a kezére tapadt lugkó esetleg veszedelmet is okozhat, szívtát evett, s ekközben a lugkó is szájába került, mely száját és torkát összemarta. Szerencsére súlyosabb sérülést nem szenvedett. Az első segélyben dr. Bierbauer Viktor főorvos részesítette.

— **Baleset.** Varga János helybeli gyepmestersegédet ma reggel súlyos baleset érte. Ugyanis reggel 3—4 óra közben a berényi úti sorompónál a sorompórúd a mellkasát annyira összezúzta, hogy súlyosabb sérüléssel a mentőknek kellett a Szent György-kórházba szállítani. A baleset úgy történt, hogy vagy Varga János hajtotta sebesen a kocsi, s ekközben nekiment a bal szélén álló magasságban nem álló sorompó-rudnak, vagy pedig a sorompó nem volt kellő magasra felhúzva. A rendőrség ez ügyben nyomozást indított.

— **310 korona.** Cseh Ede velencei bírtokos Erd határában levő préházát egy ismeretlen gazember feltörte a napokban és elvitt belőle 310 koronát. Füleki Sándor érdi kőművesmesterre van a gyanu, aki akkortájt tűnt el a községből. A csendőrség nyomoz.

— **Megszökött inas.** Gerbovits András csizmadiamester két inasa, Rös Ignác és Ladiszlovszky László megszökött. Nyéken bukkantak rájuk a csendőrök és visszakísérték őket a kenyéradó gazdájukhoz.

Fejérmegyei alispánjától.

7724/1010. sz.

Tárgy: A martonvásári árvaház tüzelőanyag szükségletének fedezésére versenytárgyalás.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A martonvásári vármegyei árvaház részére 1910. évi október hó 1-től 1913. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre szükséges fa és szén szállításának biztosítására versenytárgyalást hirdetek. Az árvaház évi szükséglete körülbelül 500 métermássa jó minőségű magyar darabos kőszén és 7 vagon első rendű csehasábfá. A vállalkozó azonban az ennél esetleg nagyobb szükségletet is szállítani köteles, míg az esetleges

csekélyebb fogyasztásért a vármegyével szemben igényt nem támaszthat.

Az ajánlati árak származását és az egysegírákat tartalmazó ajánlatok folyó évi szeptember hó 20-ának d. u. 1 órájáig az alispáni iktató hivatalban nyújtandók be. Elkészve beadott ajánlat figyelembe nem vétetik.

A váltalatt elnyert pályázó tartozik az ajánlati összeg 5%-át a székesfehérvári kir. adóhivatalnál a szállítási viszony fennállásának idejéről óvadékkul letenni.

A benyújtott ajánlatok folyó évi szeptember hó 21-én d. e. 11 órákor fognak a vármegyeház földszinti kistermében felbontatni, hol az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik is jelen lehetnek.

Székesfehérvár, 1910. szeptember 3.

Alispán soroz:
Balassa
főjegyző.

Női divatterem áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgy közönséget mély tisztelettel értesíteni, miszerint Nádor-utca 7. sz. alatt levő

NŐI DIVATTERMEMET

Jóka-utca 20. szám (saját házamba) helyeztem át, ahol azt a mai kor igényeinek és kényelmének megfelelően rendeztem be.

Elvállalom az összes női ruhák — a legújabb angol és francia divat szerint, ugyszintén női bunda, valamint mindenféle női sport öltönyök (vadász, lovagló costumok stb.) legutányosabb árak mellett precíz elkészítést.

Egyben nem mulasztatom el nagybecsű rendelőimnek a multban irányomban tapasztalt jóindulatáért köszönetet mondani és tisztelettel kérem, hogy számomra azt a jövőben is fentartani méltóztassék.

Szíves megbízásait a legnagyobb készséggel várva, maradtam

szolgálatára készen
VARGA ISTVÁN
női szabó.

Hirtling Kálmán

fűszer, csemege, cukor, kávé, ásvány, bel és külföldi borok és pezsgő különlegességek nagyraktára.

Székesfehérvár, Nádor-utca

a zirci templommal szembe Krén vaske-
reskedése mellett.

Telefon 207. szám. Telefon 207. szám.

Naponta friss bel és külföldi gyümölcsök. Óriási választék bel és külföldi halak, sajtok, likörök, cognak, pezsgő és borokban.

Olcsó árak és legpontosabb kiszolgálás.
Vidéki megrendelések a leggyorsabban intézettek el.

**Balatonfüredi elsőrendű csemegező, méz-
édes, 5 kilós posta kosár 3 korona 30
fillér. 1 kiló 64 fillér.**

Friss felvágottak.

1 kiló kristály cukor 88 fillér.
1 liter neszmélyi bor 72 fillér.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szégyény-March-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

**papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr kabátok, utazóbundák,
raglan-felöltők, kabátok.**

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle:
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertibútor festünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmárin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, Székesfehérvárott.

Biceke: Keller Szilárd.
Devecser: Bóhm József.

Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.